

Kostyra Agnieszka. Kariera dwutorowa: sportowiec-student i sportowiec-pracownik = Double path career: sportsman-student and sportsman-employee. Journal of Education, Health and Sport. 2015;5(7):11-25. ISSN 2391-8306. DOI [10.5281/zenodo.19072](https://doi.org/10.5281/zenodo.19072)
<http://ojs.ukw.edu.pl/index.php/johs/article/view/2015%3B5%287%29%3A11-25>
<https://pbn.nauka.gov.pl/works/574261>
<http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.19072>
Formerly Journal of Health Sciences. ISSN 1429-9623 / 2300-665X. Archives 2011 – 2014
<http://journal.rsw.edu.pl/index.php/JHS/issue/archive>

Deklaracja.

Specyfika i zawartość merytoryczna czasopisma nie ulega zmianie.

Zgodnie z informacją MNiSW z dnia 2 czerwca 2014 r., że w roku 2014 nie będzie przeprowadzana ocena czasopism naukowych; czasopismo o zmienionym tytule otrzymuje tyle samo punktów co na wykazie czasopism naukowych z dnia 31 grudnia 2014 r.

The journal has had 5 points in Ministry of Science and Higher Education of Poland parametric evaluation. Part B item 1089. (31.12.2014).

© The Author (s) 2015;

This article is published with open access at License Open Journal Systems of Kazimierz Wielki University in Bydgoszcz, Poland and Radom University in Radom, Poland Open Access. This article is distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Noncommercial License which permits any noncommercial use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author(s) and source are credited. This is an open access article licensed under the terms of the Creative Commons Attribution Non Commercial License

(<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/3.0/>) which permits unrestricted, non commercial use, distribution and reproduction in any medium, provided the work is properly cited.

This is an open access article licensed under the terms of the Creative Commons Attribution Non Commercial License (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/3.0/>) which permits unrestricted, non commercial use, distribution and reproduction in any medium, provided the work is properly cited.

The authors declare that there is no conflict of interests regarding the publication of this paper.

Received: 21.04.2015. Revised 28.05.2015. Accepted: 24.06.2015.

Kariera dwutorowa: sportowiec-student i sportowiec-pracownik

Double path career: sportsman-student and sportsman-employee

Agnieszka Kostyra

Abstract

Sport is an integral part of life for many people, but it should be remembered that for this reason most of them have to live in two ways. They are forced to connect the role of a sportsman with the role of a student/employee.

The purpose of this study is to characterize these units and to examine how sport determines their academic life / career. The representative method was used in the research, where a hundred respondents who actively play sports and at the same time are students or employees filled the questionnaire. The results were clear - the majority of respondents declared that because of sport they neglect other responsibilities in important areas of their lives.

Słowa kluczowe: sportowiec, student, pracownik, kariera.

Key words: sportsman, student, employee, career.

Sport stanowi formę zorganizowanej i ukierunkowanej manifestacji sprawności fizycznej, podejmowanej w ramach działalności ściśle określonej przepisami – czy przyjmowanymi regułami – formuły, w celu uczestnictwa we współzawodnictwie pomiędzy dwiema lub większą liczbą osób¹.

Polskie związki sportowe powinny dbać nie tylko o sukcesy sportowe zawodników, ale także o ich edukację i pracę. Problem ten od zawsze był bolączką zawodników, których życie nie raz stawiało pod ścianą i koniecznością wyboru pomiędzy dalszą niepewną karierą sportową, dającą możliwości wysokich dochodów, a codzienną pracą, dostarczającą mniejszych lecz regularnych środków utrzymania.

Obecna struktura polskiego sportu zbudowana jest w oparciu o stowarzyszenia, jakimi są polskie związki sportowe, to na nich również powinien spoczywać ciężar troski o przyszłość zawodników, ponieważ w trosce tej zawarty jest ich żywotny interes.

Należy zwrócić uwagę, korzystając z dobrodziejstw psychologii sportu, że zawodnikom łatwiej jest skupiać się tylko na treningu i wkładać w niego jeszcze większą energię, a ostatecznie osiągać sukcesy, gdy na wypadek niepowodzeń sportowych są zabezpieczeni, posiadając alternatywne środki utrzymania, czy to w postaci majątku rodziców, czy też może swojego własnego; czy choćby właśnie odpowiedniego wykształcenia i praktycznego zawodu. Taka gwarancja zdejmuje ze sportowca ogromną presję, jaką jest konieczność zdobycia olimpijskiego medalu, który jako jedyny gwarantuje dożywotnią emeryturę sportową i spokój życia po zakończeniu kariery zawodniczej.

W konsekwencji zawodnikom, których przyszłość jest już w pewien sposób zabezpieczona, łatwiej będzie zdobywać medale na najważniejszych imprezach sportowych. Wraz z sukcesami zawodników wzrośnie popularność danego sportu, liczba trenujących i kibiców. Im zaś dyscyplina popularniejsza, tym wokół niej więcej pieniędzy, im więcej pieniędzy, tym więcej sukcesów.

Ponadto nie można zapominać, że świat biznesu jest również żywotnie zainteresowany wsparciem zawodników w nabywaniu przez nich podstaw praktycznego zawodu. W zamian za to ma on możliwość komercyjnego wykorzystania wizerunku i sukcesów sportowca. Pomoc przyszłym olimpijczykom, Mistrzom Świata, Europy czy Polski w każdej dyscyplinie

¹ W. Osiński, *Teoria Wychowania Fizycznego*, AWF Poznań, Poznań 2011, s. 86.

sportowej jest ważnym elementem promocji firmy sponsorującej. Zresztą przedsiębiorstwa zaangażowane w sport doskonale o tym wiedzą².

Młode, sportowo uzdolnione osoby, bardzo często muszą stawać przed wyborem, czy poświęcić się sportowi, czy też zdobyć wykształcenie? W innych krajach europejskich uczelnie zwykle godzą się na indywidualny tok studiów pozwalający na połączenie nauki z treningiem. Akademicki Związek Sportowy wspólnie z Ministerstwem Sportu i Turystyki również postanowiły wspomóc sportowców stąd program „Dwutorowa kariera”.

Program „Dwutorowa kariera” polega na pomocy młodym, kończącym sportową karierę ludziom w rozwoju zawodowym czy znalezieniu pracy w innej branży. Dla zawodowych sportowców największy problem stanowi pogodzenie treningów z nauką lub z późniejszą pracą zawodową. W tym celu została stworzona grupa ekspercka składająca się z praktyków sportowych oraz specjalistów z dziedziny sportu i zarządzania, która ma zająć się opracowaniem systemu wsparcia dla zawodników łączących naukę ze sportem oraz dla osób kończących wyczynową karierę sportową z powodu wieku czy kontuzji³.

Kariera dwutorowa polega na łączeniu przez zawodnika szkolenia sportowego i edukacji lub pracy, a jej kluczowymi partnerami są szkoły mistrzostwa sportowego, uczelnie wyższe, a w szczególności Akademia Wychowania Fizycznego, wojsko oraz policja. Brak systemowych rozwiązań dla kariery dwutorowej powoduje:

- wycofywanie się zawodników z kariery sportowej po etapie juniora;
- odkładanie momentu zakończenia kariery sportowej nawet wtedy, kiedy wyniki sportowe są już wyraźnie słabsze;
- brak przygotowania zawodnika do kariery zawodowej po zakończeniu kariery sportowej⁴.

Sportowcy kończący karierę zazwyczaj nie są przygotowani do normalnego życia bez zawodów i treningów. Brakuje im wykształcenia, oraz umiejętności potrzebnych do podjęcia pracy poza sportem. Znalezienie zajęcia, które będzie satysfakcjonujące, a jednocześnie pozwoli utrzymać się, jest dla nich prawdziwym wyzwaniem. Poważne problemy spotykają osoby, których z zawodowego sportu nagle wykluczyła kontuzja.

² <http://prawosport.com.pl/kariera-dwutorowa-sportowcow>, dostęp z dnia: 04.01.2015 r.

³ <http://www.jagnamarczulajtis.pl/ambasadorka-projektu-%E2%80%9Edwutorowa-kariera%E2%80%9D-realizowanego-przez-akademicki-zwi%C4%85zek-sportowy>, dostęp z dnia: 04.01.2015 r.

⁴ http://www.umwp.podkarpackie.pl/attachments/article/2438/01_Glowne_kierunki_dzia%C5%82ania_MSiT.ppt dostęp z dnia: 04.01.2015 r.

Najlepsi sportowcy za swoje osiągnięcia otrzymują nagrody i stypendia Ministerstwa Sportu. W dobrej sytuacji są zwłaszcza medaliści olimpijscy, którym przysługują specjalne świadczenia emerytalne. Stanowią oni jednak tylko niewielki procent sportowców, natomiast zdecydowana większość z nich jest zdana wyłącznie na siebie⁵.

Kariera sportowa ma to do siebie, że trwa krótko. Trudno pogodzić osobom profesjonalnie zajmującym się sportem naukę czy zdobywanie doświadczenia zawodowego ze sportem wyczynowym. Nie we wszystkich też przypadkach, predyspozycje zdrowotne pozwalają na ewentualną zmianę dyscypliny sportu i kontynuowanie sportowej działalności. Nie wszyscy lubią też oko kamery i zostają komentatorami. Przykłady można mnożyć. Dla wielu kariera zawodowa po karierze sportowej nie jest tak oczywista, a szukanie i znalezienie pracy staje się niejednokrotnie dużym wyzwaniem również pod względem psychologicznym⁶.

Z powodu braku czasu wyczynowi sportowcy nie podejmują najczęściej nauki na uczelniach wyższych, a po zakończonej karierze brak im odpowiedniego wykształcenia i praktyki zawodowej, aby otrzymać pracę. Znajdują się w pułapce własnych, a przecież również dobrych wyborów, które nie są wspierane przez programy rządowe. Również w tym celu została utworzona, wcześniej wspomniana, grupa ekspercka składająca się z praktyków sportowych i ekspertów z dziedziny sportu i zarządzania, która ma zająć się opracowaniem systemu wsparcia dla sportowców kończących wyczynowy sport z powodu wieku czy kontuzji.

Głównym problemem jest brak systemu pozwalającego połączyć karierę sportową z nauką a później z karierą zawodową. Szttywno ustalone godziny pracy, brak całkowitej dyspozycyjności wynikającej z godzin treningów czy mała ilość obiektów sportowych zlokalizowanych przy uczelniach mają wpływ na decyzje zaprzestania treningów mimo talentu i chęci. Bardzo istotnym czynnikiem jest również dostęp do wsparcia psychologicznego, lekarzy specjalistów znających specyfikę danej dyscypliny czy zwykła pomoc socjalna i finansowa. Coraz częściej młodzi mistrzowie, biorący pod uwagę swoją przyszłość, muszą wybierać pomiędzy wykształceniem oraz praktyką zawodową a sportem wyczynowym i reprezentowaniem barw narodowych

Nasz kraj i nasi sportowcy potrzebują wsparcia ze strony instytucji oraz rządu, tak aby móc realizować postawione sobie cele, reprezentując przy tym Polskę na arenie międzynarodowej. Stworzenie kompleksowego programu dwutorowej kariery i współpraca

⁵ <http://www.polskieradio.pl/130/2793/Artykul/1045862,Sportowiec-na-emeryturze->, dostęp z dnia: 04.01.2015 r.

⁶ <http://prawosportowe.pl/koniec-kariery-sportowej-i-co-dalej.html>, dostęp z dnia: 05.01.2015 r.

między rządem i instytucjami zajmującymi się sportem czy rozwojem osobistym oraz ze sportowcami jest najistotniejsze przy tworzeniu takich inicjatyw. Ważne jest również to, aby system ten obejmował sportowców od najmłodszych lat, czyli już w szkole podstawowej, ponieważ wtedy robi się pierwszy krok w stronę sportu wyczynowego.

Sportowcy mają wiele kompetencji miękkich, które kształtowane są wraz z rozwojem kariery sportowej. Kompetencje te są bardzo przydatne i cennie przez pracodawców. Najcenniejsze cechy sportowców to: optymizm, perfekcjonizm, duże zaangażowanie, ogromna determinacja, wysoki poziom motywacji wewnętrznej oraz niezwykła umiejętność koncentracji uwagi. Te wszystkie cechy oraz umiejętność radzenia sobie ze stresem wykształcana, np.: przy okazji zawodów sportowych, są idealną podstawą do bycia znakomitym pracownikiem i liderem⁷.

Sport profesjonalny nierozzerwalnie łączy się z poświęceniem oraz podejmowaniem trudnych decyzji, których ciężar dźwiga się przez całe życie. Chcąc odnieść sukces sportowcy podejmują ciężki reżim treningowy, z reguły uniemożliwiający równoległe realizowanie kariery akademickiej czy zawodowej. Mimo tego, że są mistrzami w swoich dyscyplinach, to po zakończeniu kariery sportowej tylko, niektórzy z nich decydują się na pozostanie w klubach sportowych, czy sztabach szkoleniowych narodowych reprezentacji i rozpoczęcie kariery trenerskiej. Gdy rozpoczynają karierę zawodową po zakończeniu kariery sportowej, ich rówieśnicy uczestniczący aktywnie w rynku pracy, mają często kilka lub kilkanaście lat doświadczenia zawodowego więcej.

Program Rozwoju Kariery Dwutorowej Olimpijczyków - jest dobrowolnym programem wspomagającym dwutorowość kariery sportowców. Umożliwia on olimpijczykom i paraolimpijczykom zrealizowanie stażu zawodowego w przedsiębiorstwie, na stanowisku zgodnym z profilem ich wykształcenia. Celem programu jest pomoc sportowcom w rozwoju kariery zawodowej, w czasie i po zakończeniu wyczynowego uprawiania sportu. Dwutorowość kariery jest jednym z priorytetów Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego oraz Ministerstwa Sportu i Turystyki. Wspomaganie jej ma zapobiegać trudnej sytuacji finansowej sportowców po zakończeniu zawodowego uprawiania sportu.

Organizatorem programu jest Fundacja Opus Sport, która pośredniczy w nawiązywaniu kontaktu stażystów z przedsiębiorstwami oferującymi miejsca praktyk. Do

⁷ <http://www.azs.pl/content/view/2141/>, dostęp z dnia: 04.01.2015 r.

programu należą sportowcy wszystkich dyscyplin, mieszkający w dowolnym miejscu w Polsce i wykształceni w każdej dziedzinie⁸.

Sportowcy często stają przed wyzwaniem jak połączyć swoją sportową karierę z edukacją lub pracą. Sportowy sukces na najwyższym poziomie wymaga intensywnych treningów oraz udziału w rywalizacji zarówno w kraju, jak i za granicą. To z kolei jest trudne do pogodzenia z wyzwaniami i ograniczeniami, jakie stawia przed sportowcami edukacja czy też praca. Nawet wysoki poziom motywacji, zaangażowania, wytrwałość i odpowiedzialność zawodnika często nie wystarcza, aby pogodzić te dwie sfery jego życia. Utalentowany sportowiec niejednokrotnie zmuszony jest do wyboru między edukacją a sportem, albo między pracą a sportem. Konieczne są zatem konkretne działania dotyczące tzw. kariery dwutorowej, które pomagając rozwijać karierę sportową, jednocześnie umożliwią edukację lub pracę, przyczyniając się do rozpoczęcia nowej „post sportowej” drogi życia⁹.

Rozwój kariery sportowej na wysokim poziomie stawia przed zawodnikami liczne wyzwania związane z łączeniem kariery sportowej z rozwojem zawodowym zawodnika ale również z jego edukacją. Charakter rozwoju kariery sportowej powoduje, że zawodnicy poświęcają ogromną część swojego czasu na szkolenie i współzawodnictwo, spędzając niejednokrotnie długie miesiące poza domem. Nie pozostaje to bez wpływu na ich stosunki międzyludzkie ale przede wszystkim ma to kolosalny wpływ na ich sytuację na rynku pracy oraz poziom ich wykształcenia.

W relacji to takiego stanu rzeczy, konieczne wydaje się stworzenie konkretnego programu działań dotyczącego zagadnienia kariery dwutorowej, który mógłby przenieść nam realne możliwości łączenia kariery sportowej z karierą zawodową oraz odpowiednią edukację zawodnika, zarówno w trakcie czynnego uprawiania przez niego sportu, jak również po zakończeniu przez zawodnika kariery sportowej.

W odpowiedzi na takie potrzeby Ministerstwo Sportu i Turystyki RP przygotowało „Program Rozwoju Kariery Dwutorowej Sportowców na lata 2015-2017”. Według tego dokumentu, karierę dwutorową należy rozumieć jako „możliwość elastycznego łączenia przez sportowca, bez zbyt wielkiego wysiłku, jego kariery sportowej z edukacją lub pracą, poprzez trening wysokiej jakości, w celu ochrony jego interesów związanych z etyką, interesów zdrowotnych, edukacyjnych i zawodowych, bez uszczerbku dla celów żadnej z tych działalności”¹⁰.

⁸ <http://opussport.eu/>, dostęp z dnia: 04.01.2015 r.

⁹ *Druga kariera młodych seniorów*, red. J. Żyśko, wyd. CRZL, Warszawa 2013, s. 6.

¹⁰ *Program rozwoju kariery dwutorowej sportowców*, Ministerstwo Sportu i Turystyki, Warszawa 2015, s. 2.

Problematyka postępowania w zakresie realizacji zagadnień związanych pojęciem kariery dwutorowej jest, dla większości Państw Członkowskich Unii Europejskiej, tematem zupełnie nowym. W krajach gdzie rozwiązanie takie próbowano wprowadzić, zauważono dwa główne problemy. Przede wszystkim, brak długofalowej współpracy pomiędzy obszarami sportu, edukacji i rynku pracy; oraz wskazano na brak przystających ram prawnych, jak również brak odpowiedniej, długofalowej polityki rządu w tym aspekcie.¹¹

Władze państwowe oraz organizacje sportowe (krajowe związki sportowe) powinny poczuwać się do odpowiedzialności za umożliwienie sportowcom podejmowania kariery dwutorowej, na linii sport – praca/edukacja, w taki sposób aby posiadali oni równe szanse, po zakończeniu kariery sportowej, w funkcjonowaniu na rynku pracy z innymi osobami. Odpowiedzialność ta powinna brać się z udziału sportowców w procesie tworzenia pozytywnego wizerunku kraju, który reprezentują oraz w upowszechnianiu przez nich aktywności fizycznej, która niesie ze sobą pozytywne wartości dla pozostałych obywateli.

Opracowane na poziomie unijnym i przyjęte w maju 2013 roku przez Ministrów Państw Członkowskich UE odpowiedzialnych za sport, zebranych na posiedzeniu Rady UE, *Konkluzje w obszarze kariery dwutorowej* identyfikują następujące wyzwania:

- zapewnienie edukacji ogólnej młodych sportowców;
- zachowanie równowagi między szkoleniem sportowym i edukacją, a na późniejszym etapie życia, równowagi między szkoleniem sportowym a pracą;
- etap *końca kariery sportowej* włączając w to tych, którzy opuszczają sport wcześniej niż planowali (np. z uwagi na kontuzje).¹²

Plan pracy przyjęty przez Radę Unii Europejskiej ds. Edukacji Młodzieży, Kultury i Sportu, w dziedzinie sportu na lata 2011-2014, przyjmował za jeden z priorytetów edukację w sporcie. W ramach realizacji tego planu powstała Grupa Ekspertka ds. Edukacji i Szkolenia w Sporcie. Jednym z zadań tej Grupy jest właśnie dwutorowa kariera sportowców (dual career)¹³.

Dla naszego kraju, realizacja zagadnień pojęcia kariery dwutorowej wymaga podjęcia konkretnych działań systemowych o długofalowym charakterze. Tworzenie sieci powiązań pomiędzy administracją rządową, instytucjami edukacyjnymi oraz rynkiem pracy a środowiskiem sportowym jest istotą realizacji pojęcia kariery dwutorowej.

¹¹ tamże, s. 2.

¹² tamże, s. 3.

¹³ tamże, s. 3.

Przykład Wielkiej Brytanii, może zostać przytoczony dla potwierdzenia tej tezy. Zgodnie z informacjami ze strony internetowej www.tass.gov.uk, w 2003 roku Tessa Jowell, sekretarz stanu odpowiedzialna za sport, podjęła decyzję o stworzeniu programu TASS (The Talented Athlete Scholarship Scheme). Jest to projekt finansowany przez rząd opierający się na unikalnej współpracy między utalentowanymi, młodymi sportowcami, organizacjami zarządzającymi sportem (m.in. komitetem olimpijskim) a sektorem edukacji (szkoły podstawowe, gimnazja, licea, szkoły zawodowe) oraz uniwersytetami. Głównym celem projektu jest pomoc sportowcom w odpowiednim łączeniu edukacji, treningów i zawodów sportowych. Do tej pory (10 lat) w projekt zainwestowano ponad 24 miliony funtów. Zawodnicy wspierani przez TASS podczas Igrzysk Olimpijskich i Paraolimpijskich w Pekinie zdobyli 19 medali, a w Londynie 44 medale.¹⁴

W swoim założeniu, TASS ma wspierać sportowców powyżej 17. roku życia, którzy pobierają naukę i jednocześnie wyczynowo uprawiają sport. Jest to realizowane poprzez system stypendialny ukierunkowany na umożliwienie dostępu do trenerów, psychologów, doradców, lekarzy, itp. specjalistów. Zatem jak widzimy, poprzez TASS sportowcy otrzymują ściśle określoną pomoc.¹⁵

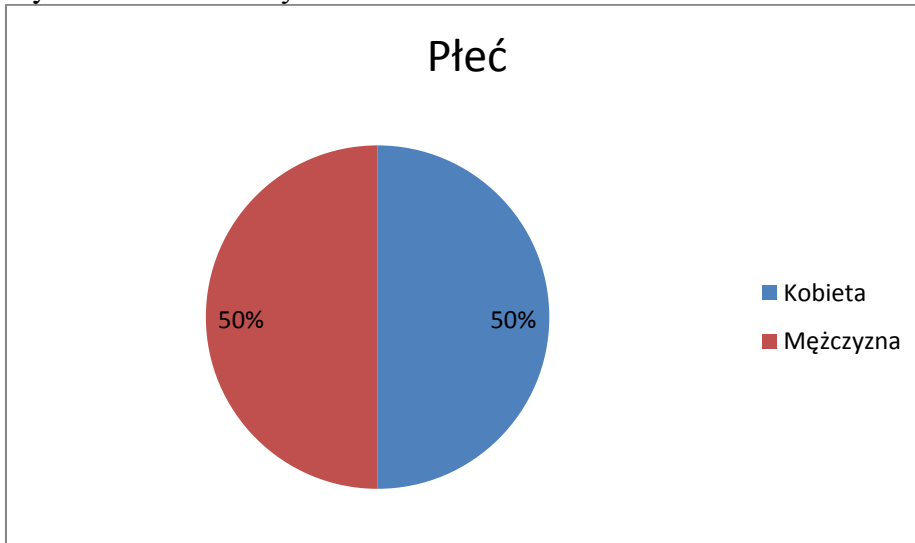
Projekt TASS jest jednym z wielu funkcjonujących w Europie, w tej dziedzinie. Chcąc budować podobny system w naszym kraju powinniśmy wzorować się na podobnych przykładach, jednocześnie mając na uwadze nasze lokalne uwarunkowania. Właśnie takim wyzwaniem powinien sprostać wcześniej wspomniany program Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Na potwierdzenie stosowania dwutorowości w karierach sportowych w połączeniu ze studiami oraz pracą przeprowadzono ankietę. Przeprowadzone badania dotyczyły kariery dwutorowej sportowiec – student, sportowiec – pracownik. Badanie zostało przeprowadzone na próbie stu respondentów uprawiających sport - kobietach i mężczyznach. Badanie trwało od 1.12-14.12.2014 r. Kwestionariusze wypełniali sportowcy trenujący takie dyscypliny jak pływanie, piłka nożna, piłka siatkowa i inne.

¹⁴ *Program rozwoju kariery dwutorowej sportowców*, Ministerstwo Sportu i Turystyki, Warszawa 2015, s. 3.

¹⁵ tamże, s. 3.

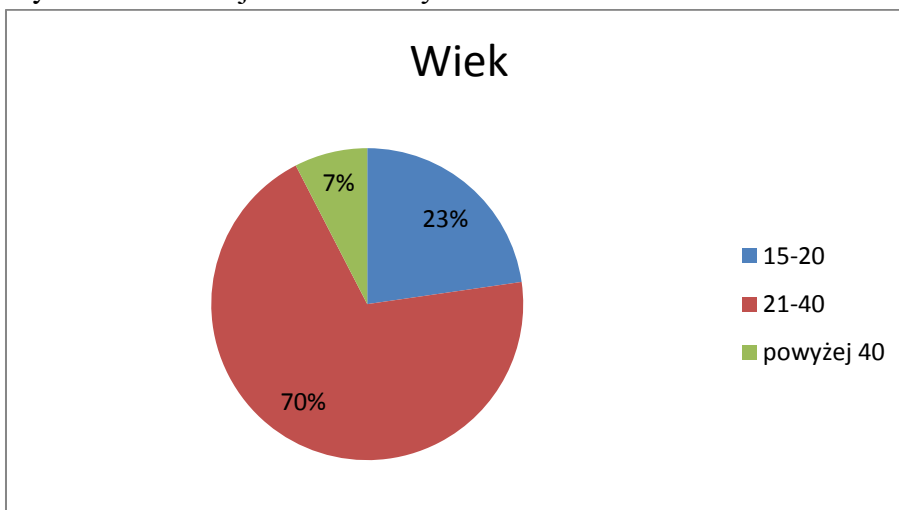
Wykres 1. Płeć badanych osób

Źródło: Opracowanie własne

W badaniu wzięło udział 50 kobiet i 50 mężczyzn.

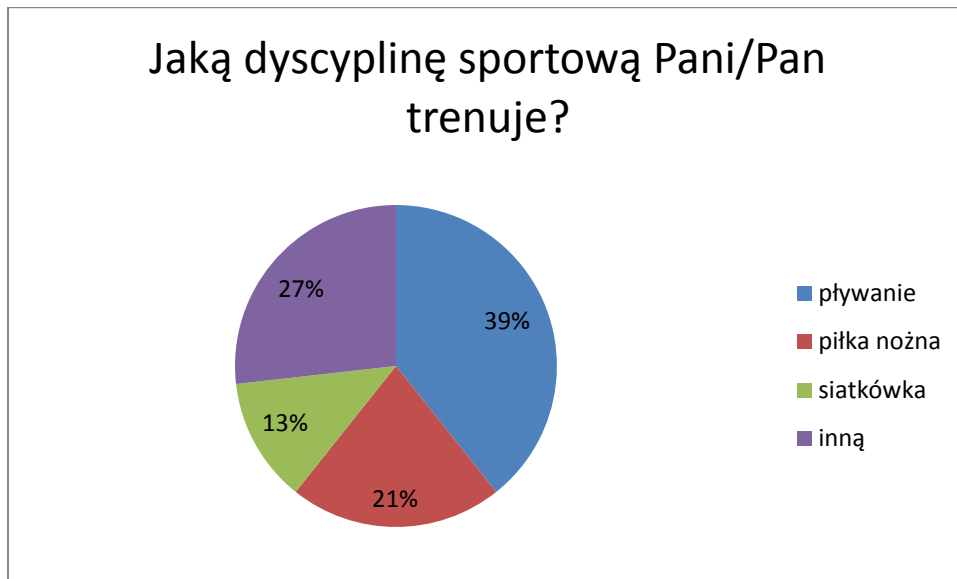
Wykres 2. Przekrój wieku badanych osób

Źródło: Opracowanie własne

Wiek respondentów w przedziałach: 21-40 lat wyniosło 70% badanych; 15-20 lat wyniosło 23% badanych, oraz powyżej 40 roku życia wyniosło 7% respondentów.

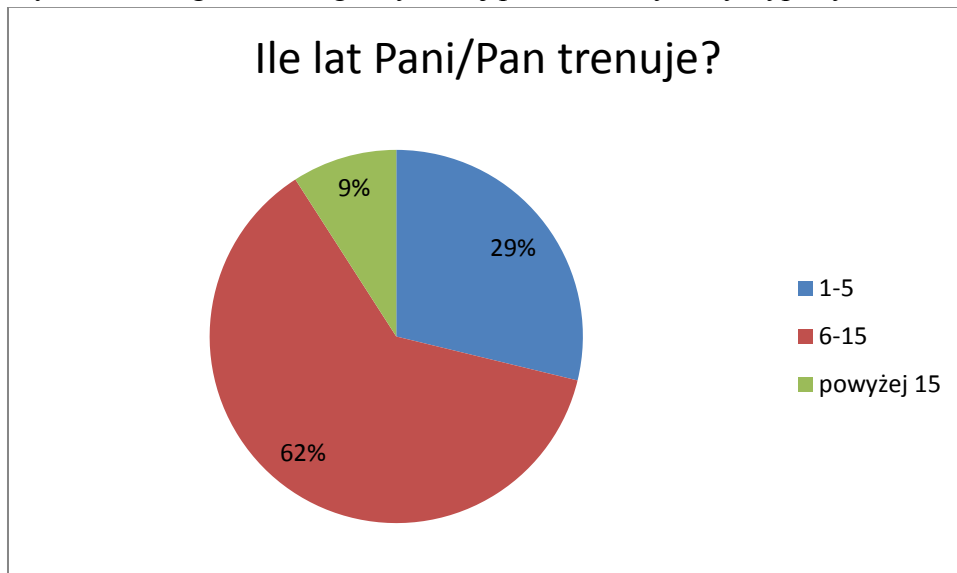
Wykres 3. Dyscyplina sportu trenowana przez badane osoby

Źródło: Opracowanie własne

Na pytanie jaką dyscyplinę sportową Pani/Pan trenuje? 39% respondentów odpowiedziało, że trenuje pływanie, 27% odpowiedziało, że trenuje inne dyscypliny sportowe 21% badanych odpowiedziało, że trenuje piłkę nożną, 13% respondentów odpowiedziało, że trenuje piłkę siatkową.

Wykres 4. Długość treningu wybranej przez badanych dyscypliny

Źródło: Opracowanie własne

Na pytanie ile lat Pani/Pan trenuje? 62% respondentów odpowiedziało, że trenuje 6-15 lat, 29% osób biorących udział w badaniu odpowiedziało, że trenuje od 1-5 lat oraz 9% respondentów odpowiedziało, że trenuje więcej niż 15 lat.

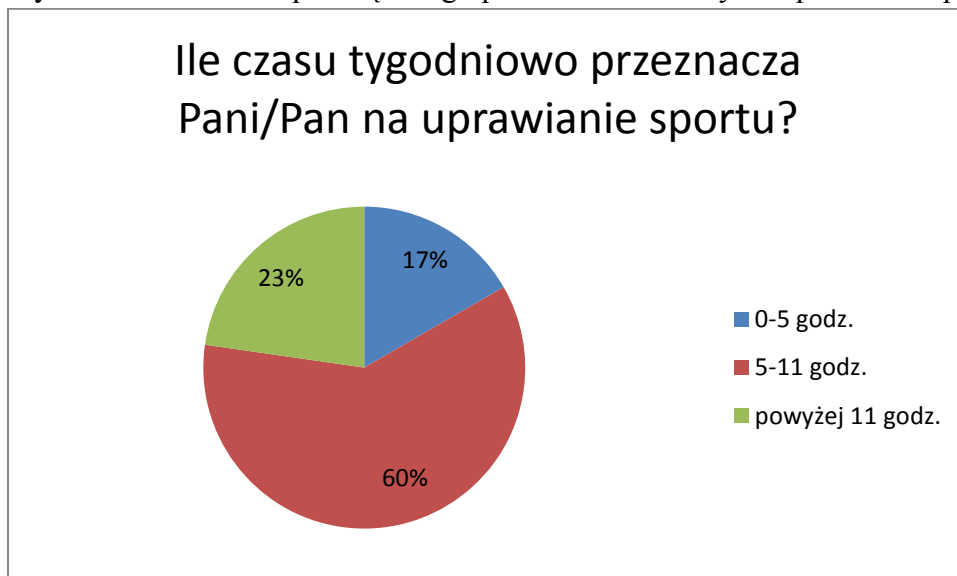
Wykres 5. Powiązanie pracy lub studiów badanych osób ze sportem

Źródło: Opracowanie własne

Na pytanie czy Pani/Pana praca lub studia połączone są ze sportem? 65% respondentów odpowiedziało, że praca i studia połączone są ze sportem, natomiast 35% badanych odpowiedziało, że ich praca i studia nie są połączone ze sportem.

Wykres 6. Ilość czasu poświęcanego przez badane osoby na uprawianie sportu

Źródło: Opracowanie własne

Na pytanie ile czasu tygodniowo przeznaczają Pani/Pan na uprawianie sportu 60% respondentów odpowiedziało, że poświęca tygodniowo od 5-11 godzin, 23% respondentów odpowiedziało, że poświęca na treningi tygodniowo powyżej 11 godzin, natomiast 17% odpowiedziało, że na uprawianie sportu poświęca do poniżej 5 godzin.

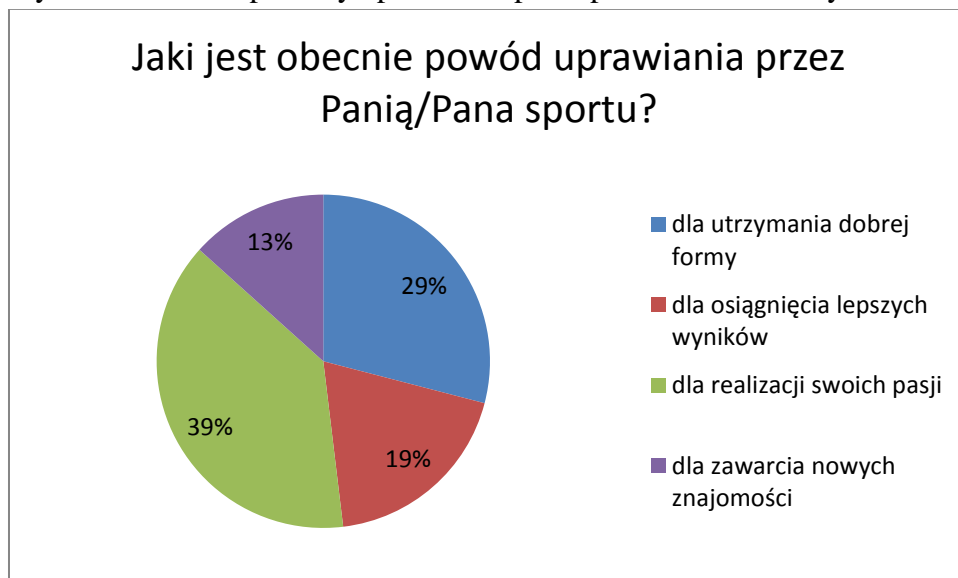
Wykres 7. Powody rozpoczęcia przygody ze sportem przez badane osoby

Źródło: Opracowanie własne

Na pytanie co skłoniło Panią/Pana do rozpoczęcia przygody ze sportem? 70% respondentów odpowiedziało, że jest to fascynacja dyscypliną, natomiast po 15% respondentów zgodziło się, że równie ważne są wpływy znajomych, jak i najbliższej rodziny.

Wykres 8. Obecne powody uprawiania sportu przez badane osoby

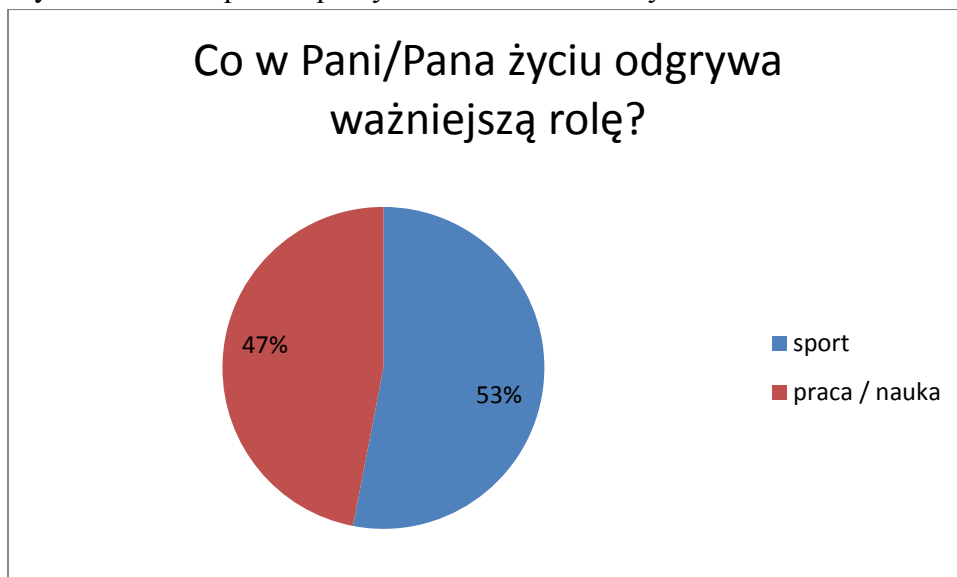

Źródło: Opracowanie własne

Na pytanie jaki jest obecnie powód uprawiania przez Panią/Pana sportu? 39% respondentów odpowiedziało, że uprawiają sport dla realizacji swoich pasji, 29% badanych odpowiedziało, że uprawiają sport dla utrzymania dobrej formy, 19% respondentów

odpowiedziało, że uprawiają sport dla osiągnięcia lepszych wyników; oraz 13% biorących udział w badaniu odpowiedziało, że uprawiają sport dla zawarcia nowych znajomości.

Wykres 9. Rola sportu i pracy lub nauki dla badanych osób

Źródło: Opracowanie własne

Na pytanie co w Pani/Pana życiu odgrywa ważniejszą rolę? 53% respondentów odpowiedziało, że jest to sport, natomiast 47% respondentów odpowiedziało, że jest to praca lub nauka.

Wykres 10. Korzyści materialne z uprawiania sportu przez badane osoby

Źródło: Opracowanie własne

Na pytanie czy uprawiany sport przynosi Pani/Panu jakąkolwiek korzyść materialną? 76% respondentów odpowiedziało, że sport nie przynosi im korzyści materialnych, natomiast 24% badanych odpowiedziało, że sport przynosi im korzyści.

Wykres 11. Konieczność dokonania wyboru między studiami i pracą a treningiem

Źródło: Opracowanie własne

Na pytanie czy musiała Pani/ musiał Pan kiedykolwiek dokonać wyboru pomiędzy studiami/pracą a treningami? 73% respondentów odpowiedziało, że musieli wybierać pomiędzy treningami, a pracą lub studiami, natomiast 27% osób biorących udział w badaniu nie spotkało się z tym problemem.

Wykres 12. Zaniedbywanie obowiązków związanych z pracą i nauką wśród badanych osób

Źródło: Opracowanie własne

Na pytanie czy na rzecz sportu zaniedbuje Pani/Pan własne obowiązki związane z pracą/nauką? 61% badanych odpowiedziało, że nie zaniedbują swoich obowiązków, 21% respondentów nie potrafiła odpowiedzieć na pytanie, natomiast 18% respondentów przyznało, że zaniedbują swoje obowiązki związane z pracą/nauką.

Podsumowując, niezależnie czy jest się zawodowym sportowcem, czy też trenuje się sport amatorsko, należy pamiętać o tym, że sport nie jest najważniejszą częścią życia człowieka, a zaledwie częścią. Należy również pamiętać, że doznając kontuzji podczas treningu lub zawodów zawsze jest do wyboru druga alternatywa w postaci pracy lub kształcenia się.

Literatura:

- *Druga kariera młodych seniorów*, red. J. Żyśko, wyd. CRZL, Warszawa 2013;;
- Osiński W., *Teoria Wychowania Fizycznego*, AWF Poznań, Poznań 2011;
- *Program rozwoju kariery dwutorowej sportowców*, Ministerstwo Sportu i Turystyki, Warszawa 2014.

Źródła internetowe

- <http://prawosport.com.pl/kariera-dwutorowa-sportowcow;>
- <http://www.jagnamarczulajtis.pl/ambasadorka-projektu-%E2%80%9Edwutorowa-kariera%E2%80%9D-realizowanego-przez-akademicki-zwi%C4%85zek-sportowy;>
- http://www.umwp.podkarpackie.pl/attachments/article/2438/01_Glowne_kierunki_dzia%C5%82ania_MSiT.ppt;
- <http://www.polskieradio.pl/130/2793/Artykul/1045862,Sportowiec-na-emeryturze;>
- <http://prawosportowe.pl/koniec-kariery-sportowej-i-co-dalej.html;>
- [http://www.azs.pl/content/view/2141/;](http://www.azs.pl/content/view/2141/)
- [http://opussport.eu/.](http://opussport.eu/)